ВИСНОВОК ЕКСПЕРТА ДЛЯ СУДУ НЕ МАЄ ЗАЗДАЛЕГІДЬ ВСТАНОВЛЕНОЇ СИЛИ І ОЦІНЮЄТЬСЯ СУДОМ РАЗОМ З ІНШИМИ ДОКАЗАМИ ЗА ПРАВИЛАМИ, ВСТАНОВЛЕНИМИ СТАТТЕЮ 89 ЦПК УКРАЇНИ[1]

Херсонський апеляційний суд

Реферат. Звіт іноземної лабораторії про ДНК-тестування, поданий без дотримання процесуальних вимог до висновку експерта, не допоміг позивачеві довести батьківство у справі № 766/3263/24, яку переглянув Херсонський апеляційний суд. Громадянин О. просив визнати його батьком малолітньої дитини, що народилася в Республіці Польща: за його поясненнями, з 2022 року він перебуває у фактичних шлюбних відносинах із матір'ю, яка на початку їхнього спільного проживання ще перебувала в шлюбі з відповідачем Б., розірваному Малиновським районним судом м. Одеси в червні 2023 року, і за бажанням матері батьком у свідоцтві про народження записано її колишнього чоловіка. Третьою особою залучено службу у справах дітей. Херсонський міський суд Херсонської області відмовив у позові, оскільки належних і допустимих доказів, які «поза розумним сумнівом» підтверджували б походження дитини від позивача, не подано. Звіт про генетичне тестування на спорідненість, складений у вересні 2024 року експертом із судової генетики ТОВ «test DNK» (м. Катовіце), суд визнав таким, що не відповідає ст. 106 ЦПК України і не містить достовірних даних про належність досліджених зразків позивачеві та дитині. Апеляційний суд спочатку визначив застосовне право: за ст. 28 Договору між Україною і Республікою Польща про правову допомогу та правові відносини у цивільних і кримінальних справах, ратифікованого постановою Верховної Ради від 4 лютого 1994 року № 3941-XII, спір вирішується за законодавством України, бо мати є громадянкою України. Далі колегія нагадала, що за ч. 5 ст. 106 ЦПК України у висновку має бути зазначено, що його підготовлено для подання до суду і що експерт обізнаний про кримінальну відповідальність за завідомо неправдивий висновок, а висновок оцінюється разом з іншими доказами за ст. 89 ЦПК України, і його відхилення мотивується (ст. 110). Поданий переклад звіту з нотаріально засвідченим підписом перекладача не був засвідчений печаткою і не містив таких застережень, а фотокартки не ідентифікували осіб. Рішення залишено без змін. Справа важлива для судових експертів-генетиків і юристів, які використовують результати приватних чи закордонних ДНК-досліджень.

Ключові слова: визнання батьківства, висновок експерта, ДНК-тестування, судова генетика, ст. 106 ЦПК України, оцінка доказів, іноземна лабораторія, правова допомога з Республікою Польща, Херсонський апеляційний суд.

An Expert Opinion Has No Predetermined Force for the Court and Is Assessed Together with Other Evidence Under Article 89 of the Civil Procedure Code of Ukraine

Khersonskyi apeliatsiinyi sud.

Abstract. Private DNA testing is increasingly offered as evidence in paternity cases, which raises the question of when such reports can be treated as expert opinions. The material reports the decision of the Kherson Court of Appeal in case No. 766/3263/24. The claimant sought recognition as the father of a child born in Poland, stating that he had lived with the mother since 2022, that her earlier marriage had been dissolved in June 2023 and that, at her wish, her former husband had been registered as the father. The Kherson City Court dismissed the claim because no proper and admissible

evidence proved the child's origin from the claimant beyond reasonable doubt. A genetic kinship report drawn up in September 2024 by a forensic genetics specialist of the private laboratory test DNK in Katowice did not meet the requirements of Article 106 of the Civil Procedure Code of Ukraine and contained no reliable data that the samples came from the claimant and the child. The court of appeal first found that, under Article 28 of the Treaty between Ukraine and the Republic of Poland on Legal Assistance and Legal Relations in Civil and Criminal Matters, Ukrainian law applied because the mother is a Ukrainian citizen. It then recalled that an expert opinion must state that it was prepared for submission to the court and that the expert is aware of criminal liability for a knowingly false opinion, that it has no predetermined force and that its rejection must be reasoned. The translated report bore no seal and lacked these statements, and the photographs did not identify the persons concerned. The appeal was dismissed. The case is relevant to forensic geneticists and lawyers relying on private or foreign DNA analyses.

Keywords: recognition of paternity, expert opinion, DNA testing, forensic genetics, Article 106 of the Civil Procedure Code of Ukraine, evaluation of evidence, foreign laboratory, legal assistance treaty with Poland, Kherson Court of Appeal.

Першоджерело: *Херсонський апеляційний суд. Висновок експерта для суду не має заздалегідь встановленої сили і оцінюється судом разом з іншими доказами за правилами, встановленими статтею 89 ЦПК України (справа № 766/3263/24). Судова влада України. Реферат оприлюднено в журналі 15.08.2025.*

References

1. Khersonskyi apeliatsiinyi sud. Vysnovok eksperta dlia sudu ne maie zazdalehid vstanovlenoi syly i otsiniuietsia sudom razom z inshymy dokazamy za pravylamy, vstanovlenymy statteiu 89 TSPK Ukrainy [An Expert Opinion Has No Predetermined Force for the Court and Is Assessed Together with Other Evidence Under Article 89 of the Civil Procedure Code of Ukraine] : referat. Sudovo-psykholohichna ekspertyza. Zastosuvannia polihrafa i spetsialnykh znan v yurydychnii praktytsi. 2025. Vol. 10, No. 4 (58). URL: https://expertize-journal.org.ua/zovnishni-novyny/16136-visnovok-eksperta-dlya-sudu-ne-maye-zazdalegid-vstanovlenoyi-sili-i-ocinyuyetsya-sudom-razom-z-inshimi-dokazami-za-pravilami-vstanovlenimi-statteyu-89-cpk-ukrayini (onovlena versiia vid 15.08.2025). [in Ukrainian].